

Josip Cvenić

UTJECAJ POHAĐANJA NASTAVE TZK-e NA ZAKJUČNU OCJENU NA POLUGODIŠTU

1. UVOD

Promatranjem Pregleda rada koji je obavezan i sastavni dio školske dokumentacije, te pedagoške dokumentacije koju vodi svaki nastavnik tjelesne i zdravstvene kulture može se doći do zanimljivih zaključaka. Osnovni motiv ovog rada je bio krajnji cilj tjelesnog vježbanja, odnosno tjelesne i zdravstvene kulture u užem smislu da učenici prihvate tjelesnu i zdravstvenu kulturu, da prihvate tjelesno vježbanje kao svakodnevnu potrebu, da tjelesna aktivnost postane njihovo trajno vlasništvo (Findak, 1999). U našoj školi dogovorom stručnog aktiva TZK-e prihvaćeno je da od svih sastavnica ipak najbitnija da nam učenici redovno i sa što manje izostanaka prate nastavu. Ovaj rad ima za utvrditi utjecaj četiri varijable praćenja pohađanja nastave na zaključnu ocjenu na polugodištu.

Na primjeru od 137 učenika, koji su u prvom polugodištu školske godine 2003. / 2004. odradili 30 sati nastave TZK-e, ispitana je važnost 4 varijable i njihov doprinos zaključnoj ocjeni, odnosno, pokušalo se ustanoviti da li neka od te četiri varijable bitno utječe na ocjenu ili su sve varijable uporabljene u istraživanju podjednako važne. Kako je ocjenjivanje vrlo odgovorna djelatnost svakog nastavnika nadamo se da će ovo istraživanje u tome pripomoći, i ako ništa drugo indicirati na neke stvari u budućem ocjenjivanju.

2. METODE ISTRAŽIVANJA

Uzorak ispitanika

Istraživanje je provedeno na uzorku od 137 učenika muškog spola od I. do IV. razreda trogodišnje i četverogodišnje Srednje škole u Valpovu. Učenici su dobi 14 do 18 godina, pohađaju nastavu kod jednog profesora, a kriterij praćenja pohađanja nastave je bio isti za sve. U uzorak su ušli svi učenici koji su bili ocijenjeni na polugodištu. Razredna odjeljenja su bila iz sljedećih područja rada: ekonomija i trgovina, elektrotehnika i strojarstvo.

Uzorak varijabli

Praćenje nastave zasnivalo se na temelju sljedećih varijabli:

NENOPR - nenazočan opravdano (izostanci učenika koji su kasnije opravdani valjanom isprikom kod razrednika, ili predmetnog profesora)

NENNOP - nenazočan neopravdano (izostanci učenika koji nisu opravdani: namjerno izbjegavanje nastave, spavanje, kašnjenje,...)

BOLEST - bolestan (učenik je na nastavi ali posjeduje ispričnicu da je oslobođen TZK-e kroz određeno vrijeme ili postoji određeni vizualni znakovi na osnovu kojih profesor može zaključiti isto)

NAZNVJ - nazočan ne vježba (ne postoji valjano opravdanje zbog čega učenik ne radi: nije ponio opremu, mrsko mu je, umoran je,....)

Kriterijska varijabla određena je mjernim instrumentom **OCJENA** – uspjeh učenika na kraju prvog polugodišta izražava se brojčanom ocjenom od 1 do 5 iz predmeta TZK.

4. METODE OBRADE PODATAKA

Podaci su prikupljeni iz Pregleda rada koji sa evidencijskim listama čini specifičnu školsku dokumentaciju, tj. onu koja je vezana samo uz rad nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture. Svaki izostanak sa nastave, odnosno neaktivnost je bila zabilježena za svakog učenika, te su izračunati sumarni parametri svake prediktorske varijable.

Standardnim deskriptivnim postupcima obrađene su prediktorske i kriterijska varijabla, odnosno izračunati su centralni i disperzivni parametri za sve varijable.

U obradi rezultata koristili smo programski sustav Statistica 5.0.

5. INTERPRETACIJA REZULTATA

Osnovni statistički parametri za svaku varijablu za svaki element praćenja: NENOPR, NENNEO, BOLEST, NAZNVJ vidljivi su iz tablice 1.

Tablica 1: Osnovni statistički parametri prediktorskih varijabli

	MEAN	St.dev	MIN	MAX
NENOPR	1.24	1.47	0	9
NENNEO	.66	.99	0	5
BOLEST	2.17	2.60	0	17
NAZNVJ	5.72	4.77	0	21

Promatranjem tablice 1 može se uočiti da najveću prosječnu vrijednost pokazuje varijabla NAZNVJ. Razloga ima mnogo. Najčešći su odgovori zaboravljanje opreme, nezainteresiranost, vremenski termin (za one koji imaju prvi sat koji počinje u 7.10), znojenje (iako im je omogućeno tuširanje), lijenost, umor, upala mišića, itd. Raduje i podatak varijable NENNEO koja iznosi ispod jednog neopravdanog izostanka po učeniku. Kada se uzme u obzir da dijelom tu pripadaju i oni razlozi kada učenici prespavaju i zakasne, za razliku od izostanaka kada odu bez znanja nastavnika, vrijednost je prilično niska. Kod zadnje dvije varijable može se reći da su vrijednosti očekivane. Klasičnom regresijskom analizom nastojalo se izračunati koje varijable imaju najveću prediktivnost na zaključnu ocjenu.

U analizi tablice 2 uočava se povezanost između cjelokupnog sustava nezavisnih varijabli i zavisne varijable (Multipla R) koja iznosi .89, što objašnjava 80% zajedničkog varijabiliteta (R square). Takva povezanost značajna je na razini greške od .01 (kritična vrijednost izračunava se F-distribucijom).

Ostalih 21% u objašnjenju ukupnog varijabiliteta može se pripisati drugim karakteristikama koje nisu analizirane (npr. motoričke sposobnosti, motorička postignuća, funkcionalne sposobnosti, motorička znanja, odgojni učinci itd.).

U tablici 7 uočave se kako su u regresijsku jednadžbu uvrštene sve nezavisne varijable, a za sljedeće je izračunat T-test na razini .001: NENNEO (nenazočan neopravdano), NAZNVJ (nazočan ne vježba), a na razini .01: BOLEST (bolestan).

Nadalje, na temelju uvida u tablicu 7 može se zaključiti da varijabla NAZNVJ (nazočan, ne vježba) ima najveći ($BETA = -.79$) statistički značajan doprinos u objašnjenju povezanosti s kriterijem. To znači da što učenik više provede na klupi bez opravdanog razloga manja je vjerovatnost da će imati visoku ocjenu iz TZK-e.

Treba nagasiti da i varijable NENNEO (nenazočan neopravdano) i BOLEST (bolestan) ostvaruju statistički značajan doprinos predikciji kriterija ($BETA = -.20$ i $-.10$, na razini značajnosti 99%), što kazuje da učenici koji namjerno izbjegavaju nastavu kao i učenici koji su često bolesni jednostavno nemaju dovoljno vremena da savladaju određene teme i dobiju dobru ocjenu.

Tablica 2: Klasična regresijska analiza

<i>Multiple R</i>	.89684				
<i>R Square</i>	.80432				
<i>Adjusted R Square</i>	.79835				
<i>Standard Error</i>	.57523				
Regression	4 DF				
Residual	131				
F = 134.62		Signif F = .0000			
Varijable	B	SE B	Beta	T	Sig T
NENOPR	-.036698	.040028	-.042204	-1.0544	.293653
NENNEO	-.264567	.041307	-.204565	-4.9523	.000002
BOLEST	-.052426	.038754	-.106320	-2.7434	.006932
NAZNVJ	-.212955	.040627	-.793195	-19.5240	.000000

6. ZAKLJUČAK

Na izračunatim podacima deskriptivne statistike i regresijske anlike dobiveni su vrlo vrijedni rezultati. Jako važan podatak koji nije ovdje prikazan odnosi se na učenike koji su prošli sa odličnim uspjehom. Dobivena je prosječna vrijednost od 3.59 izostanaka, što iznosi oko 10 %. Ta vrijednost ujedno se može shvatiti kao modalna unutar odgojnih učinaka rada, tj. aktivnosti na nastavi za sve one učenike koji žele imati ocjenu odličan iz TZK-e.

7. LITERATURA

1. Findak, V. (1999.). *Metodika tjelesne i zdravstvene kulture*. Zagreb: Školska knjiga
2. Mejovšek, M. (2003.). *Uvod u metode znanstvenog istraživanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap; Zagreb: Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet
3. Dizdar, D. i T. Maršić (2000.). *Priručnik za korištenje programskog sustava STATISTICA*. Zagreb: Dizidor
4. *Pregled rada tjelesne izdravstvene kulture*. Zagreb: Narodne novine d.d.

Josip Cvenić
Dr. Franje Tuđmana 3, 31550 Valpovo
031/ 650606, mob.098 1691 572
jcvenic@aris.ffk.hr